

Las tortugas también vuelan

Bahman Ghobadi, 2004

La guerra a través dels ulls dels nens.

Un film de denúncia, un document antibelicista

Al primer llargmetratge de Bahman Ghobadi, els nens pobres ja van ser els protagonistes. Ara, repeteix estimulat pel viatge que Ghobadi va fer a Bagdad per presentar *Songs of my Motherland* (2002). Tot just havien passat dues setmanes des de l'inici de la invasió. La intenció del director, segons havia confessat, era fer una pel·lícula urbana sobre el seu passat, però l'impacte de la guerra el va fer canviar radicalment d'idea. A Iraq va veure tot tipus d'atrocitats que el van impressionar, especialment, els nens. Els nens són els que més pateixen en aquestes situacions i dels que menys se n'ocupen.

Va ser, aleshores, quan va decidir anar a viure amb un grup de nens kurds i així conèixer i reconstruir les seves vivències; «...*la rodé tras un viaje a Irak, con los personajes y los escenarios que encontré allí, en una situación muy peligrosa. Mi guión consistía en tres hojas de palabras clave: campo de refu-giados, miseria, guerra, abuso... creedme, morir en esta zona del mundo es un sufrimiento mucho menor que*

vivir. Si esto fuera un documental, el público sería incapaz de asimilar las duras vivencias de la gente.»

Aquest film és impactant, però també cerca la bellesa i l'emotivitat. Ghobadi ens mostra un món que només se'ns fa proper quan veiem o sentim les notícies, tot i que el sentim llunyà i aliè. La pel·lícula vol prendre'ns consciència del que està passant, de com són de destructives les guerres, de les conseqüències devastadores i les seqüeles.

Ghobadi ensenya al món tota la misèria i la injustícia que s'està vivint en aquella part del món, denunciant les condicions de vida inhumanes i les situacions d'abandonament. Aquest és un dels crims de guerra més indignes del que ha estat testimoni la història contemporània que encara continua.

Una cinta crua

Un camp de refugiats kurds, a la frontera entre Iran i Iraq, setmanes abans de la intervenció armada dels EUA per enderrocar el règim dictatorial de Saddam Hussein... Uns nens que lluiten aferrissadament per sobreviure,

que intenten esbrinar, mitjançant les notícies de les cadenes de televisió americanes, quin serà el seu destí...

Els actors

La pel·lícula ha estat rodada en un campament de refugiats kurds, en escenaris reals i apocalíptics, on els nens són els protagonistes. Uns nens que no són actors professionals i que mai han pogut veure una pel·lícula al cinema. Els nens ho donen tot davant la càmera. Amb escenes inquietants i fotogèniques, amb fortes carregues de poesia i de circumstàncies impactants plenes de tendresa i humanitat. S'hi barreja el drama intens amb l'humor. Un humor que ni els protagonistes ni els espectadors seríem capaços de suportar. El propi director comentava que va arribar un punt en el qual ja no sabia si era bo o no per a ells revivre totes aquelles experiències, tot i que eren fictícies, formaven part de les seves vivències.

Tot i així, és una pel·lícula humana. Parla d'uns nens que s'han hagut de convertir en adults per tal de sobreviure en unes condicions duríssimes. La

pel·lícula mostra la vida diària d'uns nens, els seus sentiments, el seu patiment, el seu dia a dia recollint mines i venent-les al mercat negre. Uns nens reals, mutilats i que interpreten amb naturalitat una història de la qual són actors a la vida real. I és que aquests petits actors fan grans personatges i són portaveus de milers de persones que viuen en aquesta terrible situació.

La colla de nens protagonista és liderada per Kak Satèlit, un nen de 13 anys que es dedica a proveir el campament de plats perquè la gent pugui veure televisió via satèl·lit i, alhora, estar assabentats de les darreres notícies sobre la guerra. Kak es mostra juganer, aconsegueix que el públic simpatitzi amb ell i es converteix així en el fil conductor que uneix els diferents elements de la història. Així l'espectador troba un fil narratiu al mateix temps que explica la història de la noia, traumatitzada pel seu passat, i la del seu germà, que imagina el futur.

El director

Ghobadi no ha utilitzat gaire tecnologia per poder donar un efecte més real. S'allunya totalment del minimalisme d'altres pel·lícules iranís, ja que inclou escenes urbanes i de camp en les quals intervenen cents de persones. L'autenticitat que dóna a aquesta ficció documental és àgil i les interpretacions fresques i emotives equilibren la balança de la duresa de la història.

Bahman Ghobadi va néixer al Kurdistan iraní l'any 1969. Va estudiar cinema, però no va acabar la formació. Entre els

anys 1995 i 1999 va rodar tota una sèrie de curtsmetratges amb els quals va guanyar diversos premis. L'any 1999 va aconseguir ser el primer ajudant del director Abbas Kiarostami en el rodatge de *El viento nos llevará*, ja projectada dins de la programació del TCC quan les projeccions es feien als desapareguts Cinemes Òscars. Posteriorment, va rodar el seu primer llargmetratge anomenat *Un tiempo para los caballos borrachos*. *Las tortugas también vuelan* és la seva tercera pel·lícula.

Decisió unànim

Las tortugas también vuelan ha estat guardonada amb la Concha de Oro, a la millor pel·lícula en el darrer Festival de Sant Sebastià, i el premi del Círculo, de escriptors cinema-togràfics de Sant Sebastià.

El cinema, com a art que és, té la obligació de provocar a l'espectador emocions i sentiments. Totes aquelles persones per a les quals el cinema és només interessant per a passar-s'ho bé i no tenen cap interès, en veure desgràcies i realitats, que provoquin replantejar-se les coses, millor que s'aixequin de la butaca. Serà impossible quedar-se indiferent després de veure-la.

Per acabar, un darrer apunt del propi director: «...hago películas como una manera de compartir el sufrimiento de mi pueblo.»

Fitxa tècnica

Equip tècnic

Director: Bahman Ghobadi
Guió: Bahman Ghobadi
Títol original: Lakposhtha hârn parvaz mikonand
Productors: Bahman Ghobadi, Hamid Ghaviami, Batin Ghobadi, Hamid karimi i Babak Amini
Muntatge: Mostafa Khergheh Poosh, Hayedeh Safiyari
Fotografia: Shahriar Assadi
Música: Hossein Alizadeh
Nacionalitat: Iran-Iraq
Durada: 95 minuts
Any: 2004
Distribuidora: Alta Films

Equip artístic

Avaz Latif: Agrin
Soran Ebrahim: Kak Satellite
Hireh Feysal: Hangao
Saddam hossein Feysal: Pasheo
Abdol Rahman Karim: Rega
Ajil Zibari: Shirko

Filmografia

2000

A Time for Drunken Horses

2002

Songs of my motherland

2004

Las torugas también vuelan